

Dosarul nr. 2ra-233/23
2-19170226-01-2ra-08022023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. N. Arabadjii)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, D. Băbălău, I. Dutca)

Î N C H E I E R E

20 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:
Președinte, judecător
Judecători

Oxana Parfeni
Aliona Donos
Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului declarat de Vasile Grozavu,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Străisteanu împotriva lui Vasile Grozavu cu privire la constatarea încălcării dreptului la prezumția nevinovăției, a dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Gheorghe Străisteanu, casată parțial hotărârea din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emisă în această parte o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La 24 octombrie 2019, Gheorghe Străisteanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Grozavu cu privire la constatarea încălcării dreptului la prezumția nevinovăției, a dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante și repararea prejudiciului moral (f. d. 2-12 vol. I).

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul Gheorghe Străisteanu a indicat că la 07 august 2019, Vasile Grozavu, prezentându-se ca jurnalist, de la adresa: com. XXXXX, str. XXXXX, unde este conectat la internet, în lipsa unor probe, a plasat mai multe fotografii cu imaginea sa și a făcut publică o scrisoare deschisă pe rețelele de socializare, prin care l-a învinuit de comiterea mai multor infracțiuni și contravenții, numindu-l „bandit”, „criminal”, „penal”, răspândind aceste informații mincinoase și defăimătoare despre dânsul.

Astfel, în circumstanțele enunțate supra, a fost nevoit să se adreseze organelor de poliție, solicitând tragerea la răspundere a lui Vasile Grozavu pentru contravenția prevăzută la art. 70 din Codul contravențional.

La 22 august 2019, în privința lui Vasile Grozavu a fost întocmit procesul-verbal nr. MAI04893565, fiindu-i aplicată sancțiune sub formă de amendă în sumă de 2 750 de lei.

A menționat că, printr-un act juridic irevocabil, s-a constatat că în rezultatul acțiunilor ilegale comise de pârâțul Vasile Grozavu, dânsul a fost supus unui tratament degradant, fiind umilit, înjosit public, învinuit de comiterea mai multor infracțiuni, fiindu-i cauzate daune psihice, manifestate prin anxietate, stres, neliniște, perturbare a vieții, disconfort și retrairi, imposibilitatea de a savura modul obișnuit de trai, sentimentul de incapacitate de a se bucura în modul cuvenit de garanțiile prescrise de lege, sentimente de frustrare, nedreptate și umilință, nervi, griji și afectare sufletească. Prejudiciul moral cauzat l-a estimat în mărime de 5 000 de lei.

La 28 august 2019, a expediat în adresa lui Vasile Grozavu o somație, prin care a solicitat repararea prejudiciului material și prejudiciului moral cauzate, însă, nu a primit nici un răspuns.

În drept, reclamantul Gheorghe Străisteanu și-a întemeiat pretențiile în temeiul dispozițiilor art. 15, 20, 21, 26, 28, 34 din Constituția Republicii Moldova, art. 2, 4, 5 din Codul de procedură civilă, art. 1, 2, 9, 10, 15, 16, 19, 20, 21, 22, 24, 35, 41, 43, 316, 317, 1998, 1999, 2022, 2023, 2036, 2037 din Codul de procedură civilă, art. 3, 8, 10 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului.

Reclamantul Gheorghe Străisteanu a solicitat constatarea încălcării dreptului la prezumția nevinovăției și a dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante, încălcare comisă de Vasile Grozavu, la 07 august 2019 și încasarea din contul lui Vasile Grozavu în beneficiul său a sumei de 5 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la prezumția nevinovăției și a dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante.

Prin hotărârea din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Străisteanu, ca neîntemeiată (f. d. 171, 173-178 vol. I).

La 31 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Gheorghe Străisteanu a declarat apel împotriva hotărârea din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f. d. 180-194 vol. I).

Prin decizia din 12 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Gheorghe Străisteanu și menținută hotărârea din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f. d. 204, 205-214 vol. I).

Prin decizia din 06 iulie 2022 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Gheorghe Străisteanu, casată decizia din 12 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f. d. 26-30 vol. II).

Prin decizia din 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Gheorghe Străisteanu, casată parțial hotărârea din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea respingerii cerinței cu privire la repararea prejudiciului moral și emisă în această parte o nouă hotărâre prin care, a fost încasat de la Vasile Grozavu în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu suma de 1 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, a fost menținută hotărârea (f. d. 40, 41-50 vol. II).

În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel, reieșind din cumulul probelor anexate la actele cauzei, a constatat lipsa temeiului și condițiilor constatării

încălțării dreptului la prezumția nevinovăției și a dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante, invocate de către reclamantul/apelantul.

Prin urmare, instanța de apel a apreciat ca fiind justă soluția primei instanțe în partea ce ține de cerința privind constatarea încălțării dreptului la prezumția nevinovăției, a dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante, prima instanță corect dispunând respingerea acestui capăt de cerere ca fiind neîntemeiat.

Cu referire la prevederile art. 45 din Codul contravențional, instanța de apel a subliniat că prevederile Codului contravențional, acordă expres dreptul persoanei la repararea prejudiciului moral cauzat prin contravenție, iar ca condiție a răspunderii și obligării la repararea prejudiciului, este factorul de vinovăție în comiterea prejudiciului nepatrimonial.

Instanța de apel a reținut că vinovăția pârâtului/intimatului Vasile Grozavu a fost stabilită prin procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI04893565 din 22 august 2019, prin care a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 70 din Codul contravențional pentru calomnia, admisă în adresa reclamantului Gheorghe Străisteanu, cu bună știință (f. d. 15).

Iar, prin hotărârea din 15 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, contestația depusă de Vasile Grozavu împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI04893565 din 22 august 2019 întocmit în temeiul art. 70 alin. (1) din Codul contravențional (f. d. 88-91).

Prin urmare, apelantul/reclamantul Gheorghe Străisteanu beneficiază de dreptul la repararea prejudiciului moral.

Astfel, ținând cont de criteriul echității, instanța de apel a considerat că suma de 1 000 de lei, reprezintă o despăgubire justă, rațională, echitabilă, asigurând efectiv o compensație suficientă, dar nu exagerată, a prejudiciului moral suferit de apelantul/reclamantul Gheorghe Străisteanu, în coraport cu contravenția comisă de Vasile Grozavu, apreciind această sumă drept una suficientă și rezonabilă suferințelor suportate.

La 30 ianuarie 2023, Vasile Grozavu a declarat recurs împotriva deciziei din 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe (f. d. 62-64 vol. II).

În motivarea recursului, recurentul Vasile Grozavu a indicat că a utilizat calificativele „bandit” și „penal” ca o opinie (o judecată de valoare) personală vis-a-vis de acțiunile lui Gheorghe Străisteanu, ca urmare a unui delict care se sancționează cu o pedeapsă sub formă de privațiune de libertate.

A considerat că publicarea unei scrisori deschise pe rețelele de socializare nu constituie dovada răspândirii unei informații ce ar leza onoarea și demnitatea lui Gheorghe Străisteanu, și nu îi încalcă drepturile nepatrimoniale.

A remarcat că, în speță, este pusă în discuție o pretinsă lezare prin răspândirea unor judecăți de valoare, or, o declarație, o opinie, care reflectă atitudinea față de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit, constituie o judecată de valoare și, în nici un caz, răspândirea unei informații defăimătoare.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei motivate din 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 21 decembrie 2022, la adresa electronică a recurentului, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 51 vol. II).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 30 ianuarie 2023, în termenul legal.

La 08 februarie 2023, în adresa lui Gheorghe Străisteanu a fost expediată copia recursului declarat de Vasile Grozavu, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 67 vol. II).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, intimatul nu și-a valorificat acest drept procedural și nu a depus referință.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului declarat de Vasile Grozavu împotriva deciziei din 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă în vigoare până la 01 septembrie 2023.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Vasile Grozavu, este inadmisibil, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se

încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de recurs).

În conformitate cu prevederilor art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs de către Vasile Grozavu, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, și anume dacă au fost săvârșite alte încălcări decât cele indicate ce ar constitui temei de declarare a recursului în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau dacă instanța de apel a apreciat probele arbitrar, sau dacă ar exista erori comise ce ar duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, nu a depistat.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului

însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de Vasile Grozavu ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Vasile Grozavu împotriva deciziei din 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Aliona Donos

Diana Stănilă